

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2016 m. gegužės 24 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą — SESV 267 straipsnis — Teisingumo Teismo kompetencija — Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija kaip teismas — Viešieji pirkimai geležinkelių infrastruktūros sektoriuje — Derybų procedūra — Direktyva 2004/17/EB — 10 straipsnis — 51 straipsnio 3 dalis — Vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principas — Grupė, kurią sudaro dvi bendrovės ir kuriai leista būti konkurso dalyve — Pasiūlymas, kurį pateikė viena iš dviejų bendrovių savo vardu, nes kita bendrovė buvo pripažinta bankrutuojančia — Bendrovė, kuri pati viena laikoma tinkama būti konkurso dalyve — Sutarties sudarymas su šia bendrove“

Byloje C-396/14

dėl *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija, Danija) 2014 m. rugpjūčio 18 d. sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2014 m. rugpjūčio 20 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

MT Højgaard A / S,

Züblin A / S

prieš

Banedanmark

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotojas A. Tizzano, kolegijų pirmininkai R. Silva de Lapuerta, M. Ilešič, J. L. da Cruz Vilaça ir A. Arabadžiev, teisėjai E. Juhász (pranešėjas), A. Borg Barthet, J. Malenovský, E. Levits, J.-C. Bonichot, C. G. Fernlund ir C. Vajda,

generalinis advokatas P. Mengozzi,

posėdžio sekretorius I. Illéssy, administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. rugsėjo 8 d. posėdžiui,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

— *MT Højgaard A / S* ir *Züblin A / S*, atstovaujama advokato T. Høg,

— Danijos vyriausybės, atstovaujamos C. Thorning, padedamo advokato R. Holdgaard,

* Proceso kalba: danų.

— Europos Komisijos, atstovaujamos L. Grønfeldt, M. Clausen ir A. Tokár,
susipažinęs su 2015 m. lapkričio 25 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,
priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su vienodo požiūrio į ūkio subjektus principo, įtvirtinto 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo (OL L 134, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 19) 10 straipsnyje, siejamame su šios direktyvos 51 straipsniu, aiškinimu.
- 2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant *MT Højgaard A / S* bei *Züblin A / S* ir Danijos geležinkelių infrastruktūros valdytojos *Banedanmark* ginčą dėl pastarosios, veikiančios kaip perkančioji organizacija, sudarytos sutarties su *Per Aarsleff A / S*.

Teisinis pagrindas

Sąjungos teisė

- 3 Direktyvos 2004/17 9 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Siekiant garantuoti, kad subjektų, veikiančių vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, sudarytos viešųjų pirkimų sutartys galėtų konkuruoti, patartina parengti nuostatas, pagal kurias Bendrija koordinuotų sutartis, viršijančias tam tikrą vertę. Toks koordinavimas yra paremtas reikalavimais, kuriuos galima numanyti, remiantis EB sutarties 14, 28 ir 49 straipsniais ir Euratomo sutarties 97 straipsniu, būtent vienodo elgesio principo, kurio išraiška yra nediskriminavimo principas, abipusio pripažinimo principo, proporcingumo principo ir skaidrumo principo. Atsižvelgiant į sektorių, kuriems taikomas toks koordinavimas, pobūdį, koordinavimas turėtų sukurti geros komercinės praktikos sistemą, užtikrinti kiek įmanoma didesnę lankstumą, kartu apsaugant minėtų principų taikymą.

<...>“

- 4 Šios direktyvos 10 straipsnyje „Sutarčių sudarymo principai“ numatyta:

„Perkantieji subjektai ūkio subjektams taiko vienodas sąlygas, jų nediskriminuoja ir veikia skaidriai.“

- 5 Šios direktyvos 11 straipsnio „Ūkio subjektai“ 2 dalyje numatyta:

„Teikti pasiūlymus arba pasisiūlyti būti kandidatais gali ūkio subjektų grupės. Jei šios grupės nori pateikti pasiūlymą arba pageidavimą dalyvauti konkurse, perkantieji subjektai iš šių grupių neturi reikalauti, kad jos įgytų tam tikrą teisinę formą; tačiau nusprendus sudaryti sutartį su pasirinkta grupe, iš jos gali būti reikalaujama tai padaryti tokia apimtimi, kiek yra būtina sutarčiai tinkamai įvykdyti.“

6 Tos pačios direktyvos VII skyriuje esančiame 51 straipsnyje „Bendrosios nuostatos“ nustatyta:

„1. Renkant sutarties konkurso laimėtoją:

- a) perkantieji subjektai, pateikę konkurso dalyvių ir kandidatų atmetimo taisykles ir kriterijus pagal 54 straipsnio 1, 2 ir 4 dalis, atmeta ūkio subjektus, kurie atitinka tokias taisykles ir kriterijus;
- b) jie atrenka konkurso dalyvius ir kandidatus remdamiesi objektyviomis taisyklėmis ir kriterijais, nustatytais pagal 54 straipsnį;
- c) atitinkamais atvejais, esant ribotoms ir derybų procedūroms su išankstiniu konkurso paskelbimu, perkantieji subjektai, vadovaudamiesi 54 straipsniu, sumažina pagal (a) ir (b) punktus atrinktų kandidatų skaičių.

<...>

3. Perkantieji subjektai patikrina, ar atrinktų konkurso dalyvių pateikti pasiūlymai atitinka jiems taikytinas taisykles ir reikalavimus, ir sudaro sutartį, remdamiesi 55 ir 57 straipsniuose nustatytais kriterijais.“

7 Direktyvos 2004/17 54 straipsnyje „Kokybinės atrankos kriterijai“ nustatyta:

„1. Perkantieji subjektai, kurie nustato atrankos kriterijus, esant atvirai procedūrai, tai daro pagal objektyvias taisykles ir kriterijus, ir su kuriais gali susipažinti suinteresuoti ūkio subjektai.

2. Perkantieji subjektai, kurie atrenka kandidatus ribotai arba derybų procedūrai, tai daro pagal jų pačių nustatytas objektyvias taisykles ir kriterijus, ir su kuriais gali susipažinti suinteresuoti ūkio subjektai.

3. Esant ribotai arba derybų procedūrai, kriterijai gali remtis objektyviu perkančiojo subjekto poreikiu sumažinti kandidatų skaičių tiek, kad tokį skaičiaus sumažinimą būtų galima pateisinti pusiausvyros tarp viešųjų pirkimų procedūros ypatumų ir išteklių, kurių reikia tokiai procedūrai taikyti, išlaikymu. Tačiau atrinktų kandidatų skaičius turi būti toks, kad būtų užtikrinta tinkama konkurencija.

<...>“

Danijos teisė

8 *Lov om visse erhvervsdrivende virksomheder* (Įstatymo dėl tam tikros komercinės veiklos), paskelbto 2013 m. lapkričio 15 d. Suvestiniame nutarime Nr. 1295, 2 straipsnio pirmoje pastraipoje pateikiama tokia sąvoka remiantis teismų praktika ir doktrina:

„Šiame įstatyme „tikroji ūkinė bendrija“ – tai įmonė, kurios visi nariai neribotai solidariai atsakingi už tikrosios ūkinės bendrijos įsipareigojimus.“

Pagrindinė byla ir prejudicinis klausimas

9 2013 m. sausio mėn. paskelbtu skelbimu *Banedanmark* pradėjo derybų procedūrą, kviesdama dalyvauti konkurse, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2004/17 47 straipsnį, kad būtų sudaryta viešojo pirkimo sutartis dėl naujos geležinkelio linijos tarp Kopenhagos ir Ringstedo miestų statybų (projektas „TP 4 Urban Tunnels“). Sudarant sutartį buvo laikytasi ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo kriterijaus.

- 10 Skelbime apie pirkimą buvo nurodyta, kad *Banedanmark* ketina pakviesti 4–6 kandidatus pateikti pasiūlymus, o jeigu kandidatų būtų daugiau nei 6, ji vykdytų pirminę atranką. Be to, iš konkurso specifikacijų matyti, kad pagal procedūrą numatyta, jog kandidatai kviečiami vieną po kito teikti tris pasiūlymus. Pateikus du pirmus pasiūlymus numatyta pradėti derybas, o pateikus trečiąjį, paskutinį, – sudaryti sutartį.
- 11 Penki ūkio subjektai pateikė savo kandidatūras per pirminę atranką. Tarp jų buvo grupė, kurią sudarė *MT Højgaard* ir *Züblin* (toliau – *Højgaard* ir *Züblin* grupė), ir grupė, kurią sudarė *Per Aarsleff* ir *E. Pihl og Søn A / S* (toliau – *Aarsleff* ir *Pihl* grupė). *Banedanmark* atrinko visus penkis kandidatus ir pakvietė juos teikti pasiūlymus.
- 12 2013 m. birželio mėn. viena iš įmonių pasitraukė iš konkurso, tad liko keturi iš anksto atrinkti dalyviai.
- 13 *Aarsleff* ir *Pihl* grupės steigimo sutartis buvo sudaryta 2013 m. rugpjūčio 26 d. Tą pačią dieną kompetentingas teismas priėmė sprendimą, kuriuo buvo konstatuotas *E. Pihl og Søn* bankrotas. *Banedanmark* apie šį sprendimą sužinojo tos dienos popietę ir nedelsdama bendrovės *Per Aarsleff* pasiteiravo apie šio sprendimo poveikį vykstančiai konkurso procedūrai. Nepaisant šio bankroto konstatavimo, *Aarsleff* ir *Pihl* grupė 2013 m. rugpjūčio 27 d. pateikė pirmąjį pasiūlymą, pasirašytą šių dviejų bendrovių, bet ne bankroto administratoriaus.
- 14 2013 m. spalio 15 d. *Banedanmark* pranešė visiems dalyviams apie sprendimą leisti *Per Aarsleff* toliau vienai dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje. *Banedanmark* šį sprendimą grindė aplinkybe, kad *Per Aarsleff*, kuri buvo pirmoji įmonė Danijoje pagal 2012–2013 finansinių metų apyvartą, atitinka derybų procedūros reikalavimus net ir be ekonominių ir techninių *E. Pihl og Søn* pajėgumų. Be to, *Per Aarsleff* perėmė daugiau kaip 50 *E. Pihl og Søn* samdomųjų darbuotojų, įskaitant svarbiausius asmenis nagrinėjamam projektui įgyvendinti.
- 15 *Per Aarsleff* pateikė antrąjį pasiūlymą savo pačios vardu, nurodžiusi, kad teikia šį pasiūlymą kaip *Aarsleff* ir *Pihl* grupės teisių ir pareigų perėmėja, kad bankroto administratorius neinformavo, ar ketina vykdyti grupės steigimo sutartį, todėl *Per Aarsleff* nutraukė šią sutartį. Įvertinusi antrąjį iš gautų pasiūlymų *Banedanmark* pagal skelbimo apie pirkimą sąlygas nusprendė pasilikti tris pasiūlymus tam, kad nuspręstų, kuris iš jų yra ekonomiškai naudingiausias, ir paprašė trijų atrinktų dalyvių pateikti trečiąjį, paskutinį, pasiūlymą. Tarp šių dalyvių buvo bendrovė *Per Aarsleff*, taip pat *Højgaard* ir *Züblin* grupė. Šie paskutiniai trijų dalyvių pasiūlymai buvo pateikti 2013 m. gruodžio 12 d.
- 16 2013 m. gruodžio 20 d. *Banedanmark* trims pasirinktiems dalyviams pranešė, kad nusprendė sudaryti sutartį su *Per Aarsleff*, kurios pasiūlymas, vertinamas bendrai kokybės ir kainos požiūriu, yra ekonomiškai naudingiausias. Šis pasiūlymas buvo 920 300 000 Danijos kronų ((DKK); apytiksliai 123 402 000 eurų).
- 17 Po šio sprendimo *MT Højgaard* ir *Züblin* kreipėsi į *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija, Danija) ir, be kita ko, tvirtino, kad leisdama *Per Aarsleff* dalyvauti konkurse vietoj *Aarsleff* ir *Pihl* grupės, nors *Per Aarsleff* nebuvo iš anksto atrinkta, *Banedanmark* pažeidė vienodo požiūrio ir skaidrumo principus, įtvirtintus Direktyvos 2004/17 10 straipsnyje. *MT Højgaard* ir *Züblin* taip pat paprašė *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) panaikinti sprendimą sudaryti sutartį su *Per Aarsleff* ir nurodyti sustabdyti jos vykdymą.
- 18 *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) visų pirma nusprendė nestabdyti skundo nagrinėjimo. Vėliau savo sprendime pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą nurodė, kad, remiantis apie *Per Aarsleff* pateikta medžiaga, ši bendrovė būtų iš anksto atrinkta, jei būtų pateikusi savo kandidatūrą savo vardu, o ne tarpininkaujant *Aarsleff* ir *Pihl* grupei. *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) taip pat nurodė, kad Danijos teisėje nėra jokios nuostatos, pagal kurią būtų draudžiama pakeisti viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujančios įmonių grupės sudėtį po pasiūlymų pateikimo.

- 19 Be to, *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) taip pat nurodė, kad skelbime apie pirkimą *Banedanmark* nenustatė minimalių kokybinių reikalavimų, susijusių su dalyvių techniniais pajėgumais, ir turi kokybiniu požiūriu vertinti kandidatūras tik jeigu kandidatų yra daugiau nei šeši. Todėl *Per Aarsleff* galėjo būti atrinkta asmeniškai, nebūdama *Aarsleff* ir *Pihl* grupės dalis. Be to, tai, kad *Per Aarsleff* būtų pakeitusi šią grupę, neturi jokios reikšmės konkurso dalyvių padėčiai, nes nė vienas iš kandidatų nebuvo atmestas per pirminę atranką ir nebūtų buvęs atmestas, jei *Per Aarsleff* būtų pati pateikusi kandidato paraišką. Be to, reikia skirti atvejį, kai grupė pasikeičia prieš sudarant sutartį, ir atvejį, kai ji pasikeičia po sutarties sudarymo.
- 20 Vis dėlto *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) kyla abejonių dėl vykdytos procedūros suderinamumo su vienodo požiūrio principu ir ji pabrėžė, kad, kalbant apie viešuosius pirkimus veiklos sektoriuose, kurie patenka į Direktyvos 2004/17 taikymo sritį, Europos Sąjungos teisės aktų leidėjas nenustatė tokių išsamių taisyklių dėl šio principo taikymo kaip 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo (OL L 134, 2004, p. 114; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 6 sk., 7 t., p. 132).
- 21 Atsižvelgusi į šias aplinkybes *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir Teisingumo Teismui pateikti tokį prejudicinį klausimą:

„Ar vienodo požiūrio principas, įtvirtintas Direktyvos 2004/17 10 straipsnyje, siejamame su jos 51 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad, esant tokiai situacijai, kaip pagrindinėje byloje, remiantis juo perkančiajai organizacijai draudžiama sudaryti sutartį su konkurso dalyviu, kuris nepateikė paraiškos dalyvauti išankstinėje atrankoje, todėl nebuvo iš anksto atrinktas?“

Dėl Teisingumo Teismo kompetencijos

- 22 1999 m. lapkričio 18 d. Sprendimo *Unitron Scandinavia ir 3-S* (C-275/98, EU:C:1999:567) 15 punkte Teisingumo Teismas pripažino „teismo“, kaip jis suprantamas pagal SESV 267 straipsnį, statusą *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija). Vis dėlto Danijos vyriausybė pažymi, kad Teisingumo Teismas 2014 m. spalio 9 d. Sprendime *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265) vis dėlto paneigė šį statusą *Teleklagenævnet* (Telekomunikacijų ginčų komisija, Danija). Todėl ji prašo Teisingumo Teismo išsamiau paaiškinti šiuo aspektu taikomus kriterijus ir prireikus patvirtinti *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija), kaip teismo, statusą.
- 23 Šiuo klausimu reikia priminti, jog pagal nusistovėjusią teismo praktiką tam, kad atsakytų į susijusį tik su Sąjungos teise klausimą, ar prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusi institucija yra „teismas“, Teisingumo Teismas atsižvelgia į aplinkybių visumą, t. y. į tai, ar institucija įsteigta teisės aktų pagrindu, ar ji nuolatinė, ar jos jurisdikcija yra privaloma, ar jos procesas grindžiamas rungimosi principu, ar ji taiko teisės aktus ir ar pati yra nepriklausoma (2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, EU:C:2015:664, 17 punktą ir jame nurodyta teismo praktika).
- 24 Pagrindinėje byloje iš Teisingumo Teismui pateiktos bylos medžiagos neišplaukia, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs subjektas neatitinka kriterijų, susijusių su įsteigimu teisės aktų pagrindu, nuolatinumu, jurisdikcijos privalomumu, proceso rungtyniškumu ir su tuo, ar šis subjektas taiko teisės aktus.
- 25 Dėl nepriklausomumo kriterijaus, dėl kurio Teisingumo Teismas 2014 m. spalio 9 d. Sprendime *TDC* (C-222/13, EU:C:2014:2265), kurį pabrėžė Danijos vyriausybė, nusprendė, kad *Teleklagenævnet* (Telekomunikacijų ginčų komisija) jo neatitinka, visų pirma reikia konstatuoti, kad, kitaip nei pastarasis ginčų nagrinėjimo subjektas, *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) nėra

apeliacinių procedūrų, pradėtų prieš jos sprendimus įprastuose teismuose, šalis. Remiantis tuo darytina išvada, kad ji turi trečiojo asmens statusą ginčo šalių atžvilgiu, ypač institucijos, priėmusios joje ginčijamą sprendimą, atžvilgiu.

- 26 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip savo išvados 44 punkte nurodė generalinis advokatas, iš bylos medžiagos matyti, kad *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) neturi jokio funkcinio ryšio su Verslo ir ekonomikos augimo ministerija. Tai, kad šio organo sekretoriatas prijungtas prie minėtos ministerijos, negali paneigti šios išvados. Be to, minėtas organas savo funkcijas vykdo visiškai savarankiškai, nėra saistomas hierarchinių ryšių ir negauna jokių nurodymų (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Consorti Sanitari del Maresme*, C-203/14, EU:C:2015:664, 19 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 27 Dėl narių, kurie sudaro prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį organą, nepriklausomumo reikia pažymėti, kad pagal 2011 m. lapkričio 8 d. *bekendtgørelse Nr. 887 om Klagenævnet for Udbud med senere ændringer* (Nutarimas Nr. 887 dėl viešųjų pirkimų ginčų komisijos su pakeitimais) 1 straipsnio 4 dalį vykdydami savo funkcijas jie yra nepriklausomi.
- 28 Kaip matyti iš bylos medžiagos, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusį teismą sudaro, remiantis 2010 m. gegužės 12 d. *lov Nr. 492 om håndhævelse af udbudsreglerne med senere ændringer* (Įstatymas Nr. 492 dėl viešųjų pirkimų sutarčių sudarymo taisyklių įgyvendinimo su pakeitimais) 9 straipsnio 1 dalimi, pirmininkas ir tam tikras skaičius jo pavaduotojų, kurie sudaro vadovybę, ir tam tikras skaičius narių ekspertų. Vadovybės funkcijas atlieka, remiantis Įstatymo Nr. 492 9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, aukštųjų teismų ir aukštesniųjų apygardų teismų teisėjai.
- 29 *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) sudėtis yra paritetinė. Įprastą šios institucijos sudėtį sudaro vadovybės narys, kuris pirmininkauja, ir narys ekspertas. Be to, pagal Įstatymo Nr. 492 10 straipsnio 5 dalį jos sprendimai priimami paprastąja balsų dauguma, o pirmininko balsas yra lemiamas esant vienodam balsų skaičiui. Todėl šio organo nariai, kurie yra Danijos teismų teisėjai, bet kuriuo atveju turi daugumą balsų, todėl turi lemiamą reikšmę minėtam organui priimant sprendimus.
- 30 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių organo nariai, turintys teisėjo statusą, dėl šio statuso naudojami specialia apsauga nuo atleidimo iš darbo, numatyta Danijos Konstitucijos 64 straipsnyje; ši apsauga taikoma ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių organo vadovybės nariui vykdamas funkcijas.
- 31 Atsižvelgiant į balso viršenybę, turimą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių organo narių, kurie dėl savo, kaip teisėjų, statuso naudojami šia specialia apsauga, aplinkybė, kad šio organo nariai ekspertai neturi tokios pačios apsaugos, bet kuriuo atveju neturėtų paneigti minėto organo nepriklausomumo.
- 32 Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, reikia patvirtinti, kad *Klagenævnet for Udbud* (Viešųjų pirkimų ginčų komisija) atitinka ir nepriklausomumo kriterijų, todėl turi būti kvalifikuojama kaip „teismas“, kaip tai suprantama pagal SESV 267 straipsnį.
- 33 Tokiomis aplinkybėmis Teisingumo Teismas turi kompetenciją atsakyti į pateiktą klausimą.

Dėl prejudicinio klausimo

- 34 Savo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar vienodo požiūrio į ūkio subjektus principas, įtvirtintas Direktyvos 2004/17 10 straipsnyje, siejamame su jos 51 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad jis draudžia perkančiajai organizacijai leisti ūkio

subjektui, kuris priklauso iš anksto atrinktai dviejų įmonių grupei, pateikusiai pirmąjį pasiūlymą viešųjų pirkimų sutarties sudarymo procedūroje, toliau dalyvauti savo vardu šioje procedūroje iširus minėtai grupei.

- 35 Norint atsakyti į šį klausimą reikia pažymėti, kad Direktyva 2004/17 nenumato taisyklės, konkrečiai susijusios su ūkio subjektų grupės, kuri buvo pirminėje atrankoje atrinkta kaip viešųjų pirkimų dalyvė, sudėties pasikeitimais, todėl tokios situacijos reglamentavimas priskirtinas prie valstybių narių kompetencijos (šiuo klausimu žr. 2003 m. sausio 23 d. Sprendimo *Makedoniko Metro ir Michaniki*, C-57/01, EU:C:2003:47, 61 punktą).
- 36 Nei Danijos teisės aktuose, nei skelbime apie pagrindinėje byloje nagrinėjamą pirkimą nėra specialių taisyklių šiuo klausimu. Tokiu atveju galimybė perkančiajai organizacijai leisti tokį pakeitimą turi būti nagrinėjama atsižvelgiant į bendruosius Sąjungos teisės principus, visų pirma vienodo požiūrio principą ir iš jo išplaukiančią skaidrumo pareigą, taip pat į šios teisės tikslus viešųjų pirkimų srityje.
- 37 Šiuo aspektu reikia priminti, kad vienodo požiūrio principas ir skaidrumo pareiga visų pirma reiškia, kad dalyviai turi turėti vienodas galimybes tiek tuomet, kai rengia pasiūlymus, tiek tuomet, kai perkančioji organizacija juos vertina ir sudaro Sąjungos viešųjų pirkimų procedūras reglamentuojančių taisyklių pagrindą (šiuo klausimu žr. 2008 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Michaniki*, C-213/07, EU:C:2008:731, 45 punktą ir jame nurodytą teismo praktiką).
- 38 Pagal vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principą, kurio tikslas – skatinti sveiką ir veiksmingą konkurenciją tarp viešajame pirkime dalyvaujančių įmonių, visi konkurso dalyviai turi turėti vienodas galimybes suformuluoti savo pasiūlymus, o tai reiškia, kad visų konkuruojančių subjektų pasiūlymams turi būti taikomos vienodos sąlygos (šiuo klausimu žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Komisija / CAS Succhi di Frutta*, C-496/99 P, EU:C:2004:236, 110 punktą ir 2015 m. kovo 12 d. Sprendimo *eVigilo*, C-538/13, EU:C:2015:166, 33 punktą).
- 39 Griežtas vienodo požiūrio į konkurso dalyvius principo taikymas, kaip nurodyta Direktyvos 2004/17 10 straipsnyje, siejamame su jos 51 straipsniu, lemtų išvadą, kad tik iš anksto atrinkti ūkio subjektai gali teikti pasiūlymus ir su jais gali būti sudarytos sutartys.
- 40 Šio požiūrio pagrindas įtvirtintas Direktyvos 2004/17 51 straipsnio 3 dalyje, pagal kurią perkantieji subjektai „patikrina, ar atrinktų konkurso dalyvių pateikti pasiūlymai atitinka [jiems taikytinas taisykles ir reikalavimus]“, o tai suponuoja, kaip nurodė generalinis advokatas savo išvados 63 punkte, teisinį ir materialinį atrinktų ūkio subjektų ir pateikusių pasiūlymus asmenų tapatumą.
- 41 Tačiau teisinio ir materialinio tapatumo reikalavimas, minėtas šio sprendimo ankstesniame punkte, gali būti sušvelnintas siekiant užtikrinti per derybų procedūrą pakankamą konkurenciją, kaip to reikalaujama Direktyvos 2004/17 54 straipsnio 3 dalyje.
- 42 Pagrindinėje byloje, kaip matyti iš šio sprendimo 10 punkto, perkantysis subjektas manė, kad turėjo būti bent 4 kandidatai tam, kad būtų užtikrinta tokia konkurencija.
- 43 Vis dėlto dar reikia, kad tolesnis ūkio subjekto dalyvavimas derybų procedūroje savo vardu iširus grupei, kuriai jis priklausė ir kuri perkančiojo subjekto buvo atrinkta, būtų vykdomas sąlygomis, kurios nekeltų grėsmės vienodo požiūrio į visus konkurso dalyvius principui.
- 44 Šiuo aspektu perkantysis subjektas nepažeidžia šio principo, jei leidžia vienam iš dviejų ūkio subjektų, sudariusių įmonių grupę, kuri šio subjekto buvo pakviesta teikti pasiūlymą, pakeisti šią grupę po jos iširimo ir savo vardu dalyvauti viešojo pirkimo sutarties sudarymo derybų procedūroje, su sąlyga, kad, pirma, šis ūkio subjektas pats atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus ir, antra, jo tolesnis dalyvavimas minėtoje procedūroje neiškreipia kitų konkurso dalyvių konkurencinės padėties.

- 45 Kalbant apie pagrindinę bylą, visų pirma reikia pažymėti, kad iš sprendimo pateikti prašymą priimti prejudicinį sprendimą matyti, kad *Per Aarsleff* būtų atrinkta, jei pati būtų pateikusi kandidato paraišką (žr. šio sprendimo 18 punktą).
- 46 Taigi, atsižvelgdamas į bylos medžiagoje esančią informaciją, pagal kurią, pirma, *Aarsleff* ir *Pihl* grupės steigimo sutartis buvo sudaryta tą pačią dieną, kai priimtas sprendimas dėl *E. Pihl og Søn* bankroto, ir, antra, pirmasis šios grupės pasiūlymas buvo pateiktas kitą dieną, nesant *E. Pihl og Søn* bankroto administratoriaus parašo, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar šio pirmojo pasiūlymo pateikimas nelėmė pažeidimo, kuris galėjo sukelti kliūčių *Per Aarsleff* toliau dalyvauti nagrinėjamoje derybų procedūroje savo vardu.
- 47 Galiausiai dėl aplinkybės, kad po *Aarsleff* ir *Pihl* grupės iširimo *Per Aarsleff* perėmė 50 *E. Pihl og Søn* samdomų darbuotojų, tarp kurių buvo svarbiausių asmenų įgyvendinant nagrinėjamą statybų projektą, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas turi patikrinti, ar dėl to *Per Aarsleff* įgijo konkurencinį pranašumą prieš kitus konkurso dalyvius.
- 48 Atsižvelgiant į prieš tai nurodytas aplinkybes, į pateiktą klausimą reikia atsakyti, kad vienodo požiūrio į ūkio subjektus principas, įtvirtintas Direktyvos 2004/17 10 straipsnyje, siejamame su jos 51 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad perkantysis subjektas nepažeidžia šio principo, kai leidžia vienam iš dviejų ūkio subjektų, sudariusių įmonių grupę, kuri šio subjekto buvo pakviesta teikti pasiūlymą, pakeisti šią grupę jai iširus ir savo vardu dalyvauti viešojo pirkimo sutarties sudarymo derybų procedūroje su sąlyga, jog nustatyta, pirma, kad šis ūkio subjektas pats atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus ir, antra, jo tolesnis dalyvavimas minėtoje procedūroje neiškreipia kitų konkurso dalyvių konkurencinės padėties.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti šis teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

Vienodo požiūrio į ūkio subjektus principas, įtvirtintas 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/17/EB dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų tvarkos derinimo 10 straipsnyje, siejamame su jos 51 straipsniu, turi būti aiškinamas taip, kad perkantysis subjektas nepažeidžia šio principo, kai leidžia vienam iš dviejų ūkio subjektų, sudariusių įmonių grupę, kuri šio subjekto buvo pakviesta teikti pasiūlymą, pakeisti šią grupę jai iširus ir savo vardu dalyvauti viešojo pirkimo sutarties sudarymo derybų procedūroje su sąlyga, jog nustatyta, pirma, kad šis ūkio subjektas pats atitinka perkančiojo subjekto nustatytus reikalavimus ir, antra, jo tolesnis dalyvavimas minėtoje procedūroje neiškreipia kitų konkurso dalyvių konkurencinės padėties.

Parašai.